

Methodiek & praktijk

Hetty Pullen-Muis

In de gemeente horen kinderen erbij. Dat zeggen we vaak maar doen we er ook naar? Zijn de momenten voor de kinderen in de eredienst beperkt tot de volgende: bij de doopvont staan of een werkblad of puzzel maken?

Het zijn vragen die kunnen helpen om het bewustzijn in de gemeente weer op scherp te zetten.

Jezus houdt ons een spiegel voor in Matteüs 18:2 en 3. Eerst zet Jezus het kind in het midden van de kring van de discipelen en daarna doet Hij de oproep aan de discipelen: ‘Word als een kind!’ Pas dan komt het koninkrijk van God in zicht!

Dat mag ons stil zetten. We weten dat de kinderen ook mogen delen in de beloften van God, in de lijn van de generaties. Maar is ons handelen daar ook naar in de gemeente? Welke handreikingen geven we aan kinderen om hen mee te nemen naar Jezus? Dan kom je al snel op je visie op de plaats van kinderen in de gemeente.

Visie, een krachtig woord!

Visie is een beeld van de toekomst. De toekomst zoals je die voor de kinderen in de gemeente voor ogen hebt en waar je voor staat. Dat betekent dat we die visie uitvoerig en duidelijk moeten gaan vormen in een beeld. Een beeld kun je beetpakken. Je mag het eerst als een droom formuleren, maar er niet over blijven dromen... Het is ook concreet en krachtig maken. Denk bijvoorbeeld hierbij aan het verhaal van Jozua 4, als het volk Israël over de Jordaan is getrokken. Er worden stenen uit de Jordaan opgericht als een gedenksteen.

En dan zegt vers 21: ‘Wanneer uw kinderen later vragen wat deze stenen betekenen, dan...’ Ja, dan moeten we het de kinderen vertellen.

Dat betekent dat we een visie, een gedenksteen moeten tonen aan de kinderen in de gemeente.

Advies voor werken aan visie

Ga met elkaar in de gemeente hierover in gesprek. Daarvoor is het van belang om ook richting de kerkenraad en/of bestaande commissie en werkgroepen te stappen. Vorm die visie met elkaar of geef die opnieuw vorm.

Soms kunnen ook nieuwe activiteiten in een gemeente aanleiding zijn om kinderen in het midden te plaatsen. Denk eens aan de visuele ondersteuning van de erediensten (o.a. met beamer). Dat kan ook nieuwe kansen bieden voor de kinderen in de gemeente.

Werkvormen voor visie

Werkvorm – brainstormen

Bij brainstormen over een visie of idee zijn twee fasen te onderscheiden, namelijk divergeren en convergeren. Divergeren is zoveel mogelijk uitwaaiëren en heeft tot doel zoveel mogelijk ideeën boven tafel te krijgen. Bij convergeren gaat het om sorteren, bekritisieren, vergelijken en beperken. Het is belangrijk beide fasen bij het brainstormen goed te onderscheiden.

Daarnaast zijn er vijf gouden regels.

De vijf gouden regels

- 1 Elk idee is een goed idee
- 2 Geen 'ja maar...', wel 'ja en...'
- 3 Ieder heeft recht van spreken, maar geen plicht tot spreken
- 4 Hoe ongewoner hoe beter, of het haalbaar is checkt men later
- 5 Combineren en gebruiken van elkaars ideeën is toegestaan

Doel

Verzamelen van zoveel mogelijk ideeën in maximaal vijftien minuten.

Aanpak in stappen

- 1 Introduceer de brainstorm met benoemen a) waarom je het wilt, b) waarover het gaat en c) wanneer je tevreden bent met de voorlopige opbrengst.
- 2 Licht de vijf gouden regels toe. Dat vergroot de kans op resultaat en succes.
- 3 De begeleider start de brainstorm en is alert op het naleven van de gouden regels. De begeleider mag daarom ingrijpen als de fase van convergeren wordt ingegaan. Kortom, geen discussie over de ideeën.
- 4 Las eventueel een 'time-out' in om de balans op te maken. Hebben we genoeg om hier verder mee te gaan?

Tip

Niet alleen de leider is verantwoordelijk voor de bewaking van de gouden regels, ook de deelnemers kunnen elkaar daarop corrigeren.

Werkvorm – de omgekeerde opdracht

Doelen

Brainstormen en ideeën verzamelen bij een kwestie die om een oplossing vraagt.

Aanpak

Een open brainstorm die je helpt 180 graden andersom te denken en te spreken met elkaar. Het is het doorbreken van vaste denkpatronen dat tot verrassende oplossingen kan leiden. Je kijkt even vanuit een ander perspectief naar een vraag als bijvoorbeeld 'hoe zorgen we dat kinderen in de gemeente er niet meer bij horen?'

Ga aan het werk in de volgende stappen:

- 1 Draai de opdracht om en herformuleer de vraag of opdracht. Vraag aan de groep om ideeën en oplossingen te bedenken die het probleem verergeren.
- 2 Geef iedereen twee minuten de tijd om de ideeën op te schrijven. Eventueel in tweetallen.
- 3 Inventariseer de ideeën op een linkerhelft van een flap/ bord.
- 4 Ga per oplossing het idee vertalen naar een oplossing voor het oorspronkelijke probleem. Schrijf deze op de rechterhelft van een flap/bord.

Werkvorm – hartenwens

Doel

Opschrijven wat je verlangt of gelooft m.b.t. het thema of de vraag

Aanpak

- Als start voor een gesprek over visie is dit een hulpmiddel.
- Kies altijd een concrete vraag, bijvoorbeeld 'wat verlang je voor kinderen in de gemeente' of een bijbelgedeelte dat gelezen is met elkaar.
- Gebruik kopieën met een hart en hang ze na afloop op in de (openbare) ruimte.
- Verzamel alle antwoorden en zoek de gemeenschappelijke thema's en woorden.